

Izhajajo izjemni ponedeljek, vsak dan v jutro. Uredništvo... Prof. F. Peric. — Lastnik tiskarna Edinost. — Tisk tiskarna Edinost. naročilna znanje za mesec L. 7.—, 3 mesece L. 19.50, pol leta L. 32.— in celo leto L. 60.— Za inozemstvo mesečno 5 lir več. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širini ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent. ozemstva, zahvale, poslanice in vabila po L. —, oglasi denarnih zavodov mm po L. 2. — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L. 2. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravu Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, L. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Kriza fašizma s stališča mednarodnega polit. položaja

Politični preobrat, ki se je izvršil v zap. Evropi v zadnjih mesecih, je zajel tudi druge evropske dežele. Na zaledu zmagujoči demokratski princip je začetek nove dobe, je nekak zaključek povojne psihoze, ki je prevladovala Evropo in jo deloma se prevladuje od l. 1918. dalje. Tudi Italija je prila čela čutili ta preobrat in nanj reagirati. Kriza fašizma v Italiji nam to dokazuje. Fašizem je sad povojne duševnosti, sad gospodarskih in socialnih razmer, ki so nastale vsled vojne. Fašizem je protirevolucija boljše vladavine, je obramba kapitalizma pred grozečo poplavo rdeče razlastitvene in vse podiralne diktature.

Glavna slabost fašizma je ta, da je to gibanje že davno izvršilo svojo nalogo in se ni znalo prilagoditi, vsaj do sedaj, novemu položaju. Fašizem se je izkazal dobrega v dobi meščanske gverilje, toda v dobi, ko bi morala nastopiti mir in delo, je napravil velike napake. Diktatura ene osebe ali ene stranke se danes upira splošno prevladujočemu svetovno političnemu nazoru v Evropi, ki je demokratičen. Vpliv zmagujoče demokracije se opazja tudi v Italiji baš v tej krizi fašizma, ki traja od Matteottijevega umora dalje. Kljub vsem zaslugam, ki si jih je fašizem stekel za ohranitev kapitalističnega režima in za povzdigo narodne zavednosti širokih množic, je danes skoraj vsa Italija proti diktaturi, pa četudi proti diktaturi sedanje vladajoče stranke.

Fašizem je zrastle v izjemnih razmerah in je kot tak vsekakor začasen. S prenehanjem nenormalnih razmer je fašizem v sedanji obliki nevdržan. Zatorej stoji danes voditelj fašistovske stranke pred alternativno: ali se odredi diktaturi in izpremeniti oblike političnega bojevanja, ali pa propasti. Slučaj Matteotti je več ali manj postranskega pomena. Nikakor ne moremo trditi, da bi bila tragična smrt omenjenega socialističnega prvaka povzročila sedanjo krizo fašizma. Ta slučaj je dal le povod, da se je javno mnenje predčasno ojačilo in dalo razumeti fašizmu, naj odpusti vijake diktature v svoje in v korist naroda. Mussolini sam je bil presenečen, ko se je raznesla vihra po vsej Italiji po onem zločinu. Za hip je izgubil ravnovesje, izgubil je ono potrebno trdnost in samozavest, toda kakor je bil ta hip kratek, tako je bil usoden za fašizem v sedanji obliki.

Vsak dan zamoremo opazovati, kako si prizadeva fašistovska stranka zavejati prejšnje mesto, toda vse zaman. Fašistovski prvaki so poskušali zabrenkati na vse strune. Sladke obljube in vabila na opozicijo so se vrstile z najrazvostnejšimi grozjenjami, kakor «bartolomejska noč», «stelja za fašistovske srajce», «srednjeveške sramotilne kletke» itd. Politična literatura zadnjih tednov mrgoli takih groženj in zares originalnih domiselskov. In uspeh: opozicija, pa ne samo ona na Aventinu, vztraja na tem, da je treba diktaturo zrušiti. Položaj je torej sedaj tak-le: na eni strani fašizem v obrambi svoje postojanke, na drugi pa parlamentarna opozicija v pasivni rezistenci, dalje protifašistovska propaganda vseh političnih nasprotnikov fašizma in javno mnenje. Fašisti sami so razdelili Italijane v dva razreda. V vladajoči razred, ki šteje en milijon oseb in ki je poklican, da vlada nad ostalimi 39 milijoni.

Vprašamo se, kako bo končal ta boj med dvema nasprotujočima si načeloma? Zakaj gre se za diktaturo in za demokracijo. Katero načelo bo zmagalo v tem boju? Na to vprašanje se da lažje odgovoriti, če si ogledamo, katere šanse ima na svoji strani diktatura, katere demokracija. Ni nobenega dvoma, da je ogromna večina italijanskega naroda proti diktaturi in si želi normalnih razmer nazaj. K tej večini smemo danes pristeti tudi velik del italijanskih intelektualcev, ki mnogo zaležejo. Drugič je zmagala demokratskega načela v političnem življenju Anglije, Francije in drugih držav velikega pomena. Italija živi v krogu družabnih organizmov, ki so demokratsko vladani, kjer je nasilje osvojevano, kjer je diktatura na slabem glasu. In dalje moramo pomisliti, da je v zapadnih veselih zavladala demokracija v glavnem zato, ker stoji v službi kapitalizma, kakor se zdi na prvi pogled paradokso. Edino le demokratske vlade so bile sposobne začeti z mednarodnimi pogajanjmi. Le z njih pomočjo je bilo mogoče priti do londonskega sporazuma, edino z njih pomočjo se da doseči količkaj trajni mir.

Svetovni kapitalizem je ravnatoko potreben miru, kakor so ga potrebne ljudske množice. In v tem skupnem interesu velikega kapitala in ljudstva je jedno sedanje položaja v Evropi. Nacionalno-imperijalistične težnje raznih narodov ne morejo in ne smejo priti do razmaha, če naj se obrani vsem tako potrebni mir. Diktatura kjerkoli pa je stalna nevarnost za demokracijo. Če pomislimo, da je tudi Italija odvisna od inozemskega kapitala, tedaj je jasno, da mora upoštevati svetovno-politični položaj. In tako je danes ta položaj fašistovski diktaturi nadležen. In ta okolnost je velik plus demoliberalnih struj v Italiji.

Kakor se vsak organizem bori proti smrti, tako se bori fašizem za svoj obstoj z vsemi sredstvi in močmi. Fašizem ima

na svoji strani res da nekaj uspehov v zunanji in notranji politiki, toda teh uspehov ne more plačati italijanski ljudstvo s tem, da žrtvuje svojo svobodo politični diktaturi. Dalje vemo, da ima fašizem v rokah državni aparat. Ima vojsko, orožnike, policijo, toda ali je mogoče kljub temu dolgo časa vladati deželo, ki je po ogromni večini nasprotna sedanjemu režimu?

Rešitev fašizma je odvisna od tega, če se bo znal prilagoditi novemu položaju, če se bo izkazal dovolj prozega. Fašistovska stranka ima vse pogoje napredovanja in življenja, če pojde s tokom časa. Tok časa pa zahteva, da se diktatura odpravi, da se vzpostavi ustava in demokracija na celi črti.

Z drugimi besedmi: fašistovska stranka z Mussolinijem vred bo morala deliti oblast z drugimi strankami, z drugimi strujami, ker nima monopola na narodnjaštvo in druge take čednosti.

V zadnjem času opažamo, da so postali fašistovski prvaki nekoliko skromnejši in da so izprevideli, da je treba obrniti jadra. Vendar pa so v svojih posameznih govorniških izpadih tako impulzivni, da zabrišejo sledove svoje trenutne dobre volje. Skoraj gotovo je, da je to taktika otipavanja, ki naj omogoči fašizmu časten umik v nove postojanke. Ta umik utegne trajati morda še več mesecev, slednjič pa pride do onega, kar zahteva tok časa. In prehod iz diktature v demokracijo se bo izvršil čisto mirnim evolutivnim potom. Tedaj se zaključijo povojna revolucionarna doba v Italiji.

Prilpave za kongres v Livornu

Grupacija liberalcev - Program kongresa RIM, 30. Ni ga lista, ki bi se ne bavil z bližnjim kongresom liberalcev, ki se otvori v soboto predpoldne v Livornu. Glavno glasilo fašistovske stranke «Popolo d'Italia» sicer pravi, da fašiste malo briga, kakšni bodo zaključki kongresa. Omenjeni list tudi trdi, da so se liberalci organizirali v stranko le pod pritiskom fašizma in da se imajo le fašistom zahvaliti, ako danes lahko tako oblastno nastopajo. Kljub pisarni tega fašistovskega lista je pač gotovo, da je kongres v Livornu izredne važnosti za ves nadaljni politični razvoj v Italiji. Sicer bi se Mussolini prav gotovo ne bil tako trudil, da si pridobi zopet naklonjenost liberalcev.

Na kongresu se bodo pojavili dve izraziti struji. Ena bo zastopala stališče, naj liberalci brezpogojno podpirajo fašistovsko vladno; druga pa bo skušala predrsti s predlogom, naj stranka odpove vsako delovanje Mussoliniju. Prvo strujo zastopa predvsem on. Salandra, ki se sedaj mudi v Zenevi na zborovanju Društva narodov. On Salandra je izjavil, da se ne bo vmešaval v notranje politične zadeve, dokler bo zastopal Italijo v inozemstvu. Gotovo pa je, da Salandra daje navodila svojim pristašem v Italiji.

Katera struja bo zmagala, je pač težko reči. Splošno pa prevladuje mnenje, da bo kongres našel srednjo pot; to se pravi, da bo prišlo med obema strujama do kompromisa v smislu, da liberalci obljubijo podporo Mussoliniju, a le na podlagi določenega programa. Na ta način bo prišlo na kongresu do nekakega centra v liberalni stranki.

Dnevni red kongresa liberalne stranke GENOVA, 30. Drugi kongres italijanske liberalne stranke se vrši 4., 5. in 6. oktobra v Livornu (gledališče Avvalorati). Dnevni red je sledeči: 1. Poročilo strankinega vodstva in diskusija. 2. Sindikalni problem. Poroča on. prof. Alberto Giovannini. 3. Zunanja politika. Poroča on. prof. Arrigo Solmi. 4. Država in krajevni zavodi. Poroča on. Michelino Coggi. 5. Statut stranke. 6. Poročila in razni predlogi sekcij. Kongres prične z delom 4. oktobra ob 10. uri predpoldne.

Pred koncem diktature na Španskem

MADRID, 30. Predsednik direktorija general De Rivera je izrazil dopisniku agencije «Fabra» svoje zadoščenje nad položajem operacij v Maroku. Na vprašanje, če bo parlament, ki ga bo sklicala patriotska zveza, imel značaj konstituante, se je De Rivera omejil na izjavo, da bo prva redna vlada, ko bo sestavljena, sklicala parlament, ter je dostavil, da ne spada ta naloga po njegovem mnenju v delokrog vojakov, ki se bodo marveč povrnil k svojim posebnim funkcijam, kakor hitro se bo ustalil politični položaj Španske.

Španska ofenziva v Maroku

MADRID, 30. Uradno poročilo o situaciji na maroškem bojišču pravi: Naše čete nadaljujejo prodiranje proti Ksauenju in so zlomile sovražni odpor. Po izpraznitvi postojank pri Garciji, A Kri in Tahabovdi je sovražnik napadel Sonk Jemister ter utrpel velike izgube. Španske čete so vkorakale v mesto Kekuau.

MADRID, 30. V pogovoru s poročevalcem agencije Fabra v Centi se je predsednik direktorija general De Rivera izrazil jako zadovoljivo o razvoju bojnih operacij in disciplini španskih čet na maroškem bojišču. Bratiano pojde na Dunaj BUKAREST, 30. Ministrski predsednik Bratiano pojde prihodnji teden na Dunaj v obisku h kancelarju Seipelu. Gledališče zgrelo LUZERN, 30. Občinsko gledališče je zgrelo do tal. Človeških žrtev ni bilo.

Beograd šz vedno v pričakovanju

«Radičevci stopijo v vlado, ako treba», pravi dr. Maček - Zahteve zemljoradnikov BEOGRAD, 30. (Izv.) Vladi prijazni krogi trdijo, da je po večerajšnji avdienci Davidoviča pri kralju položaj končno veljavno razčiščen. Teja mnenje je tudi ministrski predsednik Davidović, kakor je sam zadržal časnikarjem po avdienci. Davidović je poročal kralju o delovanju vlade; povedal mu je, da se sestane narodna skupščina prihodnji teden. Dalje je Davidović obvestil kralja o akciji Davidoviča za ustaletev vlade. Kralj je nato pripomnil, da ni taka akcija potrebna.

Opozicijski tisk z vidnim zadovoljstvom ugotavlja, da ni še kralj podpisal ukaza o imenovanju novih ministrov. Za nove ministre pridejo v poštev naslednji radičevci: Maček, Predavec, ing. Kosutić in Jalžabetić. Na drugi strani pa je vlada pripravljena, da bo kralj še danes ali jutri podpisal ukaz o imenovanju. Zdi se, da postaja tudi med beograjskim prebivalstvom razpoloženje za vlado vedno večje.

Precejšnje zanimanje v političnih krogih je vzbudila vest, da je danes odposlanstvo zemljoradnikov priložilo pri Davidoviču za avdienco. Odposlanstvo je predložilo ministrskemu predsedniku zahteve, ki jih vsebujejo resolucije, sprejete na zemljoradniškem kongresu. Zemljoradniki so Davidoviču zagrozili, da ne bodo več podpirali vlado, ako ne bo upoštevala njihovih zahtev.

Radičevci delegati v Beogradu

BEOGRAD, 30. (Izv.) Danes jutraj so prispeli v Beograd iz Zagreba 4 delegati HRSS, med njimi Maček in Predavec. Dr. Maček se je sestel z Davidovičem. Temu sestanku prislujeje veliko polit. važnost. Dopoldne se je vršila tudi konferenca federalističnega bloka, katere so se udeležili tudi Spaho, Maček in Korošec. Po konferenci je dr. Maček podal dopisniku «Narodnega Dnevnika» naslednje izjave: «Z Davidovičem se nisem mogel dolgo časa sestati; končno pa se mi je nudila prilika, da sem se z njim razgovarjal. O našem vstopu v vlado se nisva pogovarjala. Moram pa vam reči, da sedaj ne bomo stali pri vstopu v vlado nikakega vprašanja, tudi glede ministrskih portfeljev ne. Ako ne bo potreba, ne bomo stopili v vlado, zlasti ako bomo naleteli na kake zapreke s te ali one strani. V tem slučaju bomo ostali do vlade v dosedanjih odnosih in jo bomo podpirali. Politika spoznava stoji, toda menja se taktika napram položaju.» Ob zaključku je dr. Maček še dostavil, da ostane stališče HRSS napram vladi neizpremenjeno.

V opozicijskih krogih trdijo, da pomeni izjava dr. Mačka popolni fiasco politike HRSS in vlade same. Čehoslovaški parlamentarci pri kralju Aleksandru BEOGRAD, 30. (Izv.) Danes dopoldne je odposlanstvo čehoslovaških parlamentarcev s čehoslovaškimi senatorji poselilo predsednika narodne skupščine Ljuba Jovanoviča. Odposlanstvo je vodil čehoslovaški poslanik Seba. Odposlanstvo je bilo tudi pri kralju v avdienci. Kralj se je zlasti zanimal za rodbine onih čehoslovaških vojakov, ki so bili ustreljeni po prekem sodu v Kragujevcu.

Manjinsko vprašanje na Bolgarskem

SOFIJA, 30. Večraj se je tu vršilo veliko javno zborovanje, kjer se je razpravljalo o vprašanju manjšin. Shod je otvoril nadškof Sofije mons. Stefan. Govorili so profesorji Kirov, Michev in Molov ter predsednik odbora za manjšine Dickenson Ramsey, ki so povdarjali, da je pravična rešitev manjšinskega vprašanja človečanska dolžnost vsega civiliziranega sveta. Zborovanje je zaključil nadškof Stefan s posebnim govorom.

Društvo narodov

ZENEVA, 30. Zastopniki Anglije, Francije in Italije so se večraj popokline posvetovali z japonskim delegatom Išijem, da bi se našel sporazum glede japonskega upiranja proti gotovim določbam protokola o razsodišču. Pomisleke Japonske so sedaj formulirali v dodatni predlog k členu 6. protokola, v katerem zahteva Japonska, da ima brez drugega veljati za napadalca ona država, ki se zaplete v vojni z drugo državo zaradi spora, ki spada izključno v kompetenco dotične države. Sedaj je mnogo upanja, da se bo dal doseči sporazum, s čemer bi bila odpravljena zadnja ovira za sprejetje protokola po komisiji in potem tudi po plenarni seji.

Meščanska vojna na Kitajskem

SHANGHAI, 30. Boji, ki so se vršili pretekli teden, so ostali brez vsakega vpliva na celokupni potek vojnih operacij v vseh odsekih. Na črti Houang Tou Luho je prišel general Tke Kiang v soboto z ofenzivo, medtem ko so prešle čete Hianga Tseua v protinapad. Dne 28. septembra sta poročala oba nasprotnika o znatnih uspehih.

Angleška opozicija proti ruski pogodbi

LONDON, 30. Kakor poroča «Daily Telegraph», ne bo razprava o reformi dogovora glede irakega vprašanja, katero bo MacDonald sam našel v dolnji zbornici, izzvala rešnega odpora s strani konservativcev in liberalcev. Medtem pa naznanja «Times», da se bo opozicija uprla odobritvi angleško-ruskega dogovora.

Vprašanje šolskemu skrbništvu v Trstu!

Kolikokrat smo že morali ugotoviti, da je zakon le kos papirja, kadar ga razne osebe morajo izvajati neposredno nad našim narodom. Ali nismo že nešteto krat dokazali, da je Gentile-jeva reforma nadvse krivična, podkrepili smo to trditev z dokazi vsestransko; nič ne pomaga! Nešteto pritožb od strani prizadetih starišev nam prihaja, kako razna vodstva za sedaj v okolici Trsta zavračajo stariše, ki prijavljajo svoje otroke k pouku materiščine v dodatnih urah. — Ignorirajo voljo starišev! Brez vsega dvoma je mogoča samo ta alternativa, da voditelji ne poznajo šolskega zakona, ali pa da imajo posebne tajne instrukcije. — Le to dvojno je mogoče in radi tega res ne vemo, ali je to nesposojanje zakona in direktna neokoriščina, ali pa je zakon res le cunjia in samo za oči, ne pa za izvajanje!

Enega kot drugega ne moremo odobravati, ker bi to bilo prvič zaničevanje avtoritete, a drugo bi bilo hinavsko zavijanje resnice! S takim postopanjem nas ne more nobeden prepričati, da je zakon vzvišeno nad vsakdanjostjo ter se mora do pičice točno izvajati. — Če je zakon tudi za nas postavljen, potem veleučeni in spoštovani gospod kr. šolski skrbnik v Trstu, zaukažite podrejenim organom, da naj spoštujejo zakon, če ste pa to Vi zaukazali, povejte odkrito, Vam bomo hvaležni!

Ne odnehajte!

Staršem šolobveznih otrok! Razna vodstva ljudskih šol v okolici Trsta so potom svojih predstojnikov zavrnili Vaše prijave ob priliki vpisa v šolo. Prozoren je namen teh gospodov, ki mislijo, da vrše velepatrijotično delo, če ignorirajo in prezirajo odredbe zakona in v vašo očetovsko in materinsko skrb, upajoč s tem Vas ustrašiti, da odnehate od take zahteve, da bodo potem lažje teptali slovenski rod! Ne odnehajte, predstavite se ponovno pri šolskem vodstvu in pokazite, da je zakon, št. 2185, z dne 1. oktobra 1923., ki Vam izrecno to dovoljuje!

Križev pot našega učiteljstva

Šolska reforma bivšega ministra Gentile-ja nas je hkratu oropala ljudske šole, na katero smo bili po pravici ponosni. Odmevi te reforme se zlasti bučno ponavljajo ob začetku šolskega leta. Tudi letos so bili s 30. septembra odpušeni vsi provizorično nameščeni učitelji, kar jih ni bilo imenovanih za definitivne od vojnih časov sem. In to kljub temu, da sam Gentilejev zakon velja, da bi morali učitelji po tretjem službenem letu dobiti stalno mesto. Na ta način je torej zopet približno 1/4 naših učiteljev na cesti brez kruha. Zato pač skrbi zakon, ki odpravlja z letošnjim letom tudi druge razrede slovs. ljudskih šol. Do danes ni za približno 250 naših učiteljev in učiteljic nobenega upanja, da dobe kje kakšno mesto. Imamo učitelje, ki že 15 let služujejo, pa so še vedno provizorični in danes vrženi na ulico.

Posebno brezobzirno je dejstvo, da se učiteljstvo odpušča baš tedaj, ko prične šolski pouk. Kakor da ni bilo časa povedati tem trpinom že poprej, da si zamorejo poiskati drugje kakšno službo, ali da bi sploh zvedeli, na kakšnem stališču so. Kaj naj porečemo k takšnemu brezobzirnemu in brezsrčnemu postopanju? In dalje: Nova imenovanja še vedno niso objavljena. Po Gentilejevem zakonu bi se morala imenovanja izvršiti pred začetkom šolskega leta.

Provizorični učitelji, ki so bili odpušteni, čakajo torej še z majhnim upanjem doma, da morda le dobe kakšno mesto. Toda s poitaljančenjem drugega razreda se to upanje skrčuje na minimum. Tako poginja naša šola, tako se izgublja naše učiteljstvo, ki nima nikjer zasloble, nikjer zaščitnika, nikjer pomoči.

Kako brezobzirno se postopa z učiteljstvom, naj nam pojasni sledeči dogodek. Učitelji, ki so pršili za mesta, morajo priti osebno na šolski provedorator v Trst, da tam zvedo za svojo usodo. Razume se, da je na hodnikih vsak dan gneča, ker se gospodje uradniki do 11. ure ne zmenijo za čakajoče vzgojitelje mladine. Ni čuda, če se poloti kakega posameznika nestrpnost in da postane razdražljiv. In tako se je zgodilo, da je bila neka učiteljica iz Furlanije (Videmščine) nemilo zadeta, ko je zvedela, da so jo prestavili v neko zakotno hribovsko vas po tolikih službenih letih. Končno je tudi učiteljska raja iz mesa in krvi. Vzkipelo je v revnici in dala je duška svoji upravičeni jezi.

Zgodilo se je nekaj, česar ne bi nihče med čakajočimi ljudskimi pionirji ne pričakoval. Uradnik je priropotal na hodnik in ukazal zapoditi vse učitelje in učiteljice ven kakor pse! To je sramota, pa ne za učitelje, pač pa za one, ki so dolžni čuvati dostojanstvo človeka in se brzdati tudi takrat, če imajo slučajno učitelje pred seboj. Ta dogodek nam kaže, kako malo spo-

štovanja imajo oblastva napram podrejenemu osebju. Razburjenje je veliko, kupa je napolnjena. Ošabnost gospode, ki se čuti tako varna na svojih stolekih, je doseglja tako stopnja, da se nikoli tako. V svojih najbolj črnih dnevih ni bilo učiteljsvo naših krajev tako žaljeno, kakor se to danes godi.

H koncu pa vprašujemo še: kaj bo s slovensko šolo? Ali je res mogoče, da nam jo Italija Mazzinijev in drugih velikih idealnih mož na tak način odpravi?

Se nikoli se ni naš rod na tem ozemlju nahajal v tako kritičnem položaju kakor danes. Naše poslednje kulturne vrednote se polagajo na žrtvenik slepega nacionalnega imperijalizma, katerega načelo je: vse zame, za druge nič. Ta ostudna morala je vodilno načelo. Proti taki morali se moramo upirati z vsemi silami!

Finančni škandal na Dunaju

Vsa dunajska javnost se peča s finančnim škandalom Dunajske Depozitne banke. Državno pravdnstvo je izdalo zaporno povelje zoper predsednika Depozitne banke Goldsteina, zoper njene generalnega pooblaščenca Neumanna in generalnega predsednika Castiglioni-ja.

Vsi ti visoki funkcionarji velikega dunajskega denarnega zavoda so tuji državljani: Goldstein je nemški, Neumann ogrski, a Castiglioni italijanski državljani. Gre za tatvino važnih dokumentov te banke, ki jih je proučevalo sodišče v svrhu ugotovitve fiktivnega denarnega stanja tega zavoda. Ker je sodišče mnenja, da se hoče s to tatvino prikriti vrednosti v banki, je padel na imenovane funkcionarje sum, da so sami organizirali tatvino važnih listin.

Oblasti so izvršile v njihovem stanovanju hišno preiskavo. Zaplenile so različne dragocnosti, vrednostne papirje, niso pa našle nikakih dokumentov, ki bi zadevali Depozitno banko, kajti Castiglioni se je nepričakovano odpravil v Milan, Goldstein v Berlin, a Neumann v Budimpešto.

Kaj naj pomeni ta beg bankirjev Depozitne banke na Dunaju? O Castiglioniu, ki je baje rodom Tržačan, krožijo govornice, da se je nahajal v zadnjem času v velikih denarnih stiskah in je posil Banca Commerciale Italiana za kredit v znesku 120 milijonov lir, s čimer bi mogel poravnati vse svoje obveznosti napram Depozitni banki. Pač pa bi moral zastaviti prvi vse svoje efekte in vse svoje nepremičnine, zlasti pa dragocene zbirke umetnin.

V bančno afero je bil zapleten tudi generalni ravnatelj Depozitne banke Hilbert Pick, ki je v nedeljo zvečer izvršil samomor v Padenu, ko je zvedel za sodniško postopanje napram funkcionarjem imenovanega zavoda. Po zatrdilu nekaterih dunajskih časopisov znaša dolg ozirom primankljaj Depozitne banke ogromno svoto 300 milijonov zlatih kron.

Vsi ti skromni podatki nam zanesljivo pričajo, da bodo prihodnji dnevi prinesli več luči v senzacionalno afero dunajske Depozitne banke in odkrili prave krivce teh bančnih sleparij. Izpiti na učiteljsku v Tolminu. Ravnateljstvo kr. učiteljskega v Tolminu naznanja: Dne 6. oktobra ob 8. uri pričnejo zrelostni izpiti (esami di licenza) za repetente rokov šolskega leta 1922-23 ter dopolnilni izpiti (esami di integrazione) za one, ki so po premirju do šolskega leta 1921-1922 dovršili zrelostni izpit v inozemstvu. Poslednji so dolžni podvreči se izpitom iz italijanščine (jezik in leposlovje), pedagogike, zgodovine in zemljepisja. — Izpiti bodo polagali lahko tudi oni repetenti rokov pred šolskim letom 1922-23, ki niso mogli tega storiti radi vojaške službe ali iz kateregakoli važnega vzroka v prejšnjih rokah, toda le pod pogojem da privoli v to prosvetno ministrstvo. Dne 11. oktobra se bodo vršile praktične izkušnje za izpit usposobljenosti.

Srpska cerkvena občina v Trstu javlja, da se bo vršilo vpisovanje v otroški vrtec, kakor tudi v ljudsko šolo počenši z današnjim dnevom, sredo 1. okt. dalje do nedelje, in sicer od 9. do 12. ure v ul. Bellini št. 7/l.

Kontumacija psov. Občinski zdravstveni urad poroča, da so bili uklenjeni kontumacijski ukrepi, izdani z okrožnico tega urada št. 30-40 od 19. avgusta 1924.

Ostanejo pa še nadalje v veljavi sledeči predpisi: a) Psi, ki se nahajajo na ozemlju tržaške občine, se morajo naznaniti na občini v svrhu registracije; b) na ulicah in drugih javnih prostorih morajo psi nositi nagobčnike; c) smejo se držati brez predpisane nagobčnika pričuvaj v ločenih krajih, ki jih imajo čuvati, nadalje lovski in ovčarski psi za čas, ko se uporabljajo za čuvanje čred in za lov. Nalezljive bolezni. V preteklem tednu od 20. do 27. septembra je bilo prijavičenih v tržaški občini 11 slučajev davice, 28 slučajev škrlatice, 12 slučajev tifusa, 1 slučaj paratifusa. V istem času jih je umrlo: 1 za davico, 1 za škrlatico in 1 za tifusom.

Društvene vesti

Slov. akad. ler. dr. «Balkan». Danes točno ob 14. uri se vrši društvena odborova seja. Vabljeni so tudi stari odborniki. Seja se vrši v pisarni D. M. — Predsednik. Sentjakobška Čitalnica v Trstu. Danes ob 8. uri zvečer izvanredna odborova seja. Točnost in poštenost — Predsednik. Učiteljsko društvo za Trst in okolice bo imelo v nedeljo ob 10 pri Sv. Ivanu (Narodni dom) izvanreden občni zbor. — Predsednik. Tučičev «Golgota», drama v treh dejanjih, priredi «Dram. Klub visokobolcev» na Kontovelju v nedeljo, dne 5. oktobra t. l. ob 17., in sicer v prid Dihaški Matici. — Elektna drama je to iz samostanskega življenja. Mlad človek bje v svoji notranjosti boj proti zahtevam krvi. Toda kri je močnejša nego njegovo hotenje. Na to hotenje vpliva slabo gausni občutek laži in klicerstva, pogin načrtov in nad. Vpda se silnemu klicu življenja, obijame ga, izjeda do zločina. Kot razvalina živ-

ljena šče uteha in pokoro tam, kjer se je rodil njegov grob, ker tako mu je ukazal nekdo, ki je močnejši kot on sam in ni val in ki bo sram za mesto me na kriza. A njegov služabnik ga zavrže poročilno s svojim prokletstvom.

Igrali so nam že znan iz Idrije in Trsta kobar gg. Pahor, Maro, Stanc, gđ. Lina Ferlanova in drugi.

K občini udeležbi vabimo omenjeni klub. — Dames ob nevedni uri voja. — Načelnik.

SPORT

Nogomet.

V nedeljo dne 5. oktobra se bo vršila v Kozini na igrišču »Jadran« opogmetna tekma med »Jadranom in M. D. P. Opčine, ob 2 pop. Zvečer se vrši na prostem in ne, kakor večeraj pomotoma objavljeno, v dvorani Siskovič, zabava, katero priredi »Jadran«. V nedeljo vsi v Kozino.

Tekma, katera se je vršila dne 28. 9. na igrišču »Jadran« med S. K. »Jadran« II. četa Herpelje-Kozina in Tržaškim S. K. »Tergeste«, je končala z neodločenim rezultatom 2:2.

Iz tržaškega življenja

Na grobu svojega moža je hotela umreti. Težko breme je postalo življenje 62-letni vdovi Emiliji Tadei, odkar ji je pred dobrim letom umrl mož, ki ji je bil dolgo vrsto let zvest drug. Starica ni mogla prebrati bridke izgube; večkrat je rekla svoji hčerki, s katero je stanovala v ulici Rossetti št. 14, da želi končati dni svojega življenja na soprogovem grobu. Hči jo je tolažila, a je ni mogla odvrniti od žalostnega naklepa.

Včeraj popoldne, ko je hči, ki je uradnica pri neki banki, prišla h kosilu, ni našla matere doma. Deklici je takoj šinila v glavo zla slutnja, da je mati izvršila že delj časa nameravani žalostni korak. Sedla je v avtomobil ter se z vso naglico odpeljala na pokopališče, kjer se je prepričala, da je bila njena slutnja resnična. Našla je mater, ki je bolesto ječala na grobu svojega moža. Obupni kriki uboge deklice so vzbudili pozornost nekoga mestnega stražnika. Ta je obvestil o dogodku resnično postajo. Na lice mesta prihiteli zdravnik je stari, ki je izpila precejšnjo količino lizola, podal prvo pomoč, nato jo je dal prepeljati v mestno bolnišnico, kjer so jo sprejeli v smrtonemernem stanju.

Strup — zdravilo za srčne rane. Nesrečno ljubavno razmerje je zagrenilo življenje 25-letni zasebnici Mariji Tabori, stanujoči v ulici Letuštvo št. 19. Njen dragi, ki ji je bil prisegel večno zvestobo, si ji je izneveril. Deklico je to hudo zbolelo; zdelo se ji je, da more le smrt ozdraviti njeno bolno srce. In včeraj jutraj je deklica v svojem stanovanju izpila okoli 100 gramov lizola.

Kmalu potem so domači prišli na sled njemu obupnemu činu; poklicali so na pomoč zdravnika rešilne postaje, ki je dočkal, da je stanje deklice zelo nevarno. Potem ko ji je izpral želodec, je dal zastrupljenko prepeljati v mestno bolnišnico.

Po krvavem dogodku v starem mestu. — Cafagni je streljal na svojo ženo iz ljubosumnosti? Krvava drama, ki se je predpreteklo noč odigrala v ulici Capitelli, je še vedno zavita v tajnost. Kakor smo poročali v včerajšnji »Edinosti« je bila Cafagnijeva prepeljana v nevarnem stanju v mestno bolnišnico. Stanje nesrečne ženske se je precej zboljšalo in je upanje, da bo okrevala. Včeraj je bila Cafagnijeva ponovno zaslšana, a ni povedala nič novega.

Cafagni, ki je po krvavem dejanju izginil, je bil pozneje aretiran in odveden na orožniško postajo v ulici Orologio. Pri zaslišanju je mož fredovalno molčal. Na noben način ni hotel povedati, zakaj je streljal na soprogo; rekel je, da bo govoril o tem le pred preiskovalnim sodnikom.

Sodeč po izjavah oseb, ki so poznale Cafagnija, je izvršil mož krvavo dejanje iz ljubosumnosti.

Kolesarjeva nezgoda. Zvezničarja Antona Razmanna, starega 43 let, stanujočega v Bazovici št. 36, je včeraj doletela huda nezgoda. Ko je okoli 6. ure vozil s kolesom po ulici Burlo, so se mu nenadoma zlomile »viliče« pri kolesu. Razmann je padel na tla ter se pri tem hudo pobol po glavi. Ponesrečenec se je zatekel v mestno bolnišnico, kjer so mu obvezali rane, ozdravilje v 3 tednih.

Smrtna nesreča v prosti luki V. E. III. Sinoči okoli 18. ure se je pripetila v prosti luki V. E. III. grozna nesreča, ki je zahtevala človeško žrtve.

Na parniku »Barion«, zasidranem pred hangarjem št. 17, je bila sinoči zaposlena z razkladanjem večja skupina težakov, kateri je načeloval njihov vodja Rihard Benedetti, star 34 let, stanujoč v ulici Cristoforo Cancellieri št. 95. Delo je vrvelo s polno paro, ko se je Benedetti podal v skladišče parnika, da bi videl, kako gre z razkladanjem. Nesreča je hotela, da se je tedaj pri hidravličnem žrvaju, ki je dvigal vreče cementa iz parnikovega skladišča, utrgala jeklena žica in ves tovor — kakih 20 vreč — je padel nazaj v skladišče. Težki tovor je padel na Benedettija, ki je obležal težko poškodovan. Tovariši so nesrečnega moža prenesli na krov, istočasno je bila obveščena o dogodku rešilna postaja. Na lice mesta prihiteli zdravnik je ugotovil, da ima Benedetti zmečkan prsni koš in težke notranje poškodbe. Stanje ponesrečenca je bilo smrtonemerno, zato ga je dal prepeljati v mestno bolnišnico, kjer pa je nesrečnik kmalu po prihodu izdihnil.

POROTNO SODIŠČE

Prijateljski odnosi med policijskim agentom in hudodelcem.

Govor odv. Padoa in Robba.

(Dopolnilna razprava)

Proces proti bivšemu policijskemu agentu Mosettigu in sokrivcem je bil včeraj zaključen. V porotno dvorano je prihitelo mnogo več radovednih meščanov kot po navadi. Najbolj je bil zastopan moški svet, drugače je bilo le par okoličank in nekaj gospa v klobukih.

Ob 9.30 je predsednik otvoril razpravo ter dal nato besedo odv. Padoa, ki zagovarja Marijana Razem. Branitelj je omenil v pričetku svojega govora, da brani nesrečnega Marijana Razem, tega človeka, ki bo moral presedeti celih 28 let v temni ječi. Nato se je vprašal, če je Razempravzaprav kriv tega, česar se ga obdoljuje. Vsi vemo — je nadaljeval zagovornik —, kakšno vlogo je igral Razem pri preiskavi v stanovanju Capato. Nimam prav ničesar proti Mosettigu, vendar pa si dovoljujem

omejiti, da ga je ravno Mosettig pripravil do tega, da je šel z njim v Capatovo stanovanje. On se je pri tej priliki seveda prišteval kot zaupnik ter je šel z Mosettigom, mialeč, da gre za resno operacijo. Na vsak način ne predvideva kazenski zakonik kazni za onega, ki sodeluje v nevednosti. Najbolje pa dokazuje sledeči slučaj: Eden prosi drugega, naj mu drži lestvo, češ da bo šel čez zid, ki zaročenki. Dobro, oni drži lestvo. Oni drugi pa ne gre k zaročenki, temveč naravnost krazi. Oni je seveda držal lestvo in s tem pomagal drugemu, da je šel krazi. To dejanje pa je izvršil v nevednosti in zato ne more biti kaznovan. Isti slučaj se je pripetil Razemu: on je vedel, da gre Mosettig izvršiti preiskavo, ni pa vedel, da bo preiskava nelegalna. Govornik je podal potem Razemov življenjepis, ki je zelo žalosten in usmrtljiva vreden. Na koncu svojega govora je predlagal, naj se Razema oprosti, ker je popolnoma nedolžen in ker ima že itak prestatu hudo kazen.

Odvetnik Robba, ki brani tri obtožence, Meulo, Medeota in Covacicha, je omenil, da ni Meula na noben način kriv izsiljevanja, in to radi tega, ker se je ugotovilo, da ni policist in da ni nikogar opeharil. Bil je policijski zaupnik. Sicer je to jako slab in obecnem zadnji poklic. Kot tak je zalezoval one trgovce, ki so hoteli s strupeno kokaino okužiti na stotine ljudi. Edino, kar se je ugotovilo tekem procesa na račun Meule, je to, da je zalezoval zastrupljevalce ljudstva. To je vse, drugače ni na njegovem računu. Kakšen prestopok je torej izvršil Meula? Meula ni izvršil ne preiskave, ne izsiljevanja in ne sleparije; torej je pri vsej stvari nedolžen in zato naj se oprosti.

Mimogrede se je govornik spomnil Mosettiga ter omenil med drugim, da je ugotovljeno, da je Mosettig obvestil o preiskavi policij. Inšpektorje Pertoka in viteza Adarnaja. V tistem času — je nadaljeval govornik — pa ni moralo biti na kvesturi vse v redu, to vemo vsi, kajti nekoga dne je kar izginil komisar Adorni, Pertoka so poslali v pokoj, Mosettig je pa končal v zaporu. Zakaj se godijo take krivice? Ali naj se pošljejo vsi v zapor, ali pa na sprehod... Pravica je za vse enaka...

Tedaj je govornik pokazal na Medeota in dejal: Ubogi Medeot! Pogledajte ga tam, kako sedi tih in nem. Enajst mesecev je bil v ječi. Zena mu je zbežala in mu pustila doma dva otroka, ki sta umirala od lakoti. Ko pa je prišel iz ječe, ni dobil od mljker niti vinarja. Prodaj je vse pohištvo, sedaj je v črni bedi in čaka obdobje... In kaj je naredil tisti revček? Od Mosettiga, svojega predetojnika, je dobil povelj, naj gre z njim izvršit preiskavo. V svoji poniznosti ga je ubogal in šel z njim, ne da bi vedel, za kaj gre pravzaprav... Zato je prišel v ječo, v nesrečo.

In sedaj gospodje porotniki, ko ste spoznali Medeotovo nedolžnost, se obračam do vas, da ga oprostite popolnoma, da gre domov in objame svoje otročiče... Mislim, da če bi ga ne oprostili, ne boste imeli lahke vesti, kajti poleg tega, da ga pahnete v temno ječo, mu še odvzamete penzijo — edino nado v njegovem brdkem življenju. (Medeot si briše solze; občinstvo je ginjeno). Govornik je nato branil Covacicha. Rekel je, da je iz dobre in poštene hiše ter da je pri vsej stvari popolnoma nedolžen. Tudi on je bil zaupnik; edino, kar je napravil pri preiskavi, je bilo to, da je zalezoval trgovce s kokaino. Torej ni na noben način prekršil postave; nasprotno: trdil se je, da bi zalotil zastrupljevalce ljudstva. Sploh pa je igral Covacich pri vsej stvari najmanjšo vlogo; zato naj se ga oprosti. Saj je bil že radi tega dovolj 11 mesecev v ječi. Razprava se je končala ob 11.30.

Popoldanska razprava.

Vsi obtoženci oproščeni.

Popoldan ob 2.30 se je razprava nadaljevala. Ob 3. uri so se porotniki umaknili ter se potem tež dve uri vrnili. Na podlagi pravoreka so bili obtoženci Medeot, Schwiegel, Razem, Kletschka in Covacich popolnoma oproščeni, a Mosettich in Meula sta bila oproščena le na podlagi amnestije. Vsi obtoženci so se zahvalili svojim braniteljem ter so zelo veseli zapustili porotno dvorano.

Danes dopoldne ob 9. uri se bo pričela obravnava proti kmetu Henriku Zerjal in natakruju Alojziju Kosiču iz Pliskovice. Oba se bosta zagovarjala radi umora in poskušenežnega umora ter požiga.

Vesti z Goriškega

Kakšne zaupnike ima odv. on. Pisenti. Ze dalj časa je prinašala »Goriška Straža« dopise iz Sv. Križa, v katerih je bil ljuto napadan tamošnji učitelj, občinski tajnik in fašistovski prvak Jerkič. Po vsej verjetnosti je bila baš radi teh dopisov in na Jerkičev podnet odredena nedavno hišna preiskava pri svetokriškem župniku g. Rejcu. Sedaj pa je prišlo uredništvo »G. S.« na to, da je bil autor teh dopisov niče drugi kot fašistovski prvak in Jerkičev zaveznik po političnem »prepričanju« bivši svetokriški komisar Lulik. Mož je bil pred kratkim radi raznih nerednosti odstavljen kot komisar. Ker je imel v celih zadevah najbrže tudi njegov pajdaš Jerkič svoje prste vmes, je pričel Lulik spletkariti proti njemu in novemu komisarju na ta način, da je pošiljal pod imenom znanih in poštenih vipavskih zaupnikov »G. S.« dopise, prežete z napadi na njegovega pajdaša Jerkiča in tudi z reklamo za lastno osebo. Od zaostalega oziroma sumljivega gradiva so se nabrali v uredništvu »G. S.« štirje dopisi z Vipavskega, podpisani od štirih raznih oseb, toda napisani in podpisani od ene in iste roke. Uredništvo, kateremu je postala cela zadeva sumljiva, je končno ugotovilo, da je vse te štiri in mnoge druge že objavljene dopise napisal in podpisal z drugimi imeni zvezdovodnica vipavskega fašizma, bivši svetokriški komisar Lulik. Taka je torej tista »kvaliteta«, o kateri vedno tako neumno kvasi kvaliteta vitez Peternel. — Politični mrtvec Lulik je bil uvaževan zaupnik poslanca Pisenti-ja; ali je bil tudi njegov »amico«, tega ne vemo. Vemo pa, da je Lulik skupno s kvaliteto Peternelom spremljal odv. Pisenti-ja na njegovem poslednjem agitacijskem potovanju po naših gorah, kar pač pomeni, da je bil ponarejevalec dopisov in podpisov deležen njegovega posebnega zaupanja. Sicer pa nas tak postopek fašistovskega prvaka prav nič ne preseneča, ker smo že davno vedeli, da so med njimi sami kremeriti značiji.

»Splošno slo. žen. dr. v Gorici« opozarja vse odbornice in njih namestnice ter odseka za dobrodelnost in ročna dela na odborovo sejo, ki se bo vršila dne 4. t. m. ob 4. uri pop. Radi važnosti seje se prosi za točno in polnoštevilno udeležbo.

Žrtve povodnj. Kakor smo že poročali, ni zahtevalo neurje preteklega tedna neposredno nikakih žrtve, pač pa beleži kronika eno žrtve, ki je posredno postala žrtve poslednjih nalik — v četrtek zjutraj se je hotel prepeljati

62letni Anton Bajt iz Kamnega po žici na desni breg Soče, kjer imajo Kamenci mnogo polja. Ker je pa v sredo ponoči vsled nalivov Soča zelo narasla, so odtrgali njeni deroči valovi Bajta, ki je bil že v bližini desnega brega, od vrvi ter ga pogoltniki. Utopljenca dose-daj še niso našli.

Ne hranite doma denarja! V nedeljo so zlezli neznanj tatoi po lestvi v spalnico gospe Marije Gregorič v Sempasu ter ji odnesli iz omare 3000 lir.

Streha se je udrla. Vsled poslednjih nalivov se je udrla v nedeljo zvečer streha hiše št. 1 v Via Croceria, ki je last gospe Muravec. Velika sreča je, da se takrat ni nahajal nihče ne v hiši, ne na ulici, ker drugače bi bile človeške žrtve neizogibne.

Iz Podmelca. Po poldrugetnem prisiljenem mrtvili, si prizadeva naš »Čitalnica« da se razgiblje k novemu življenju. Stare zapreke, ki so jo zavirale, da se ni mogla razmahniti z vsemi silami, ki jih zmora, so sicer se tu, toda že se bo vsakdo zavedal dolžnosti, ki jih ima do sebe in do onih krepkih Podmelčanov, ki so pred petdesetimi leti globoko zaurali v ledino splošne otopenosti s svojim vztrajnim delom, ki ga mlajši niso zmogli več pozneje, bomo premoogli tudi te. Sicer pa, če ne bi zmogli zaprek, ki so močnejše kot naše sile, nič za to; — storimo vsak svojo dolžnost, to se pravi, naredimo vse, kar v danih razmerah zmoremo, in odvisi le od našega prizadevanja, pa bo mnogo storjenega, — več kot si pri nas kdo le sanjati upa.

Torej na dan vsi, ki vas zadene! K občnemu zboru v starem društvenem prostoru v nedeljo dne 5. okt. t. l. po litanih. Kako pa naprej bo vsak lahko povedal svoje misli.

Tudi starejši ne stojte brezbržni ob strani z izgovorom, da je to le za mlade; vsakdo ima svoj delež na pravici do koščka lepšega, višjega življenja, kot je pehanje za vsakdanji kruh — pa tudi dolžnost ima do njega —, če ne tako, pa drugačno. Korist ima vsakdo od tega — čeprav se to ne pokaže v lirah —, mlajši in starejši. Zato naj nihče ne zapira, ko trkamo.

Vesti iz Istre

Gospodinja šola v zavodu Naše Ljube Gospe v Trzinem se prične letos s 15. oktobra.

DAROVI

V spomin pok. Danila Pertota štud. teh. daruje družina Sveitka Martelanca L 30 za Di-jaško Mašco.

Gospa Josipina Kralj daruje L 10.— »Šolskemu društvu«. Srčna hvala!

Cene na trgu Cavour

dne 30. m. m.

(Oddaja na debelo)

Vrsta sočivja ozir. sadja	za 100 kg:
Česen	200
ročca pesa	80—40
korenje	80—50
glavato zelje	160—180
karfiol	100—160
čebula	60—70
fižol v strokah	60—150
fižol	55—100
fige	85—50
salata	60—180
limone	1340
melancane	30—50
jabolka	80—200
orehi	180—220
paprika	40—150
krompir	40—60
hruski	80—200
bruske	290—400
grah	290—280
paradižniki	35—60
me'one	—
česalje	—
radiki	40—900
špinaca	70—100
grozdje	85—200
buče	80—120
repa	15—25

Borzna poročila.

ogrške krone	0.0295	0.0310
avstrijske krone	0.0820	0.0830
čehoslovaške krone	68.25	68.75
dinarji	31.55	31.60
leji	11.50	12.—
marke	—	—
dolarji	22.80	22.95
francoski franki	119.50	120.—
švicarski franki	436.—	438.—
angleški funti papirnati	101.75	102.—
Benezijske (vojnoskodninske) obveznice	—	82.60

Mali oglasi

HISA s trgovino jestvin, gostilno, tobakarno in žganjarno, se proda ali da v najem. Naslov pri upravništvu. 1245

ODDAJA ZIDARSKEGA DELA. Kmetijsko društvo v Vipavi odda najnižjemu ponudniku obzidavo kozolca nad zadržno kletjo v Idriji. Material je zagotovljen. Ponudniki naj se zgledajo do 4. oktobra pri zadržnem poselovodji v Idriji, kjer je načrt na vpogled. Z delom bo treba začeti takoj. 1246

PRODAJALNA jestvin, na novopreurejena, se proda. Zagotovljen promet. Naslov pri upravništvu. 1240

SEST kleparskih strojev in drugo drobno orodje proda Ostrovska Rudolf, klepar v Lokvi pri Divači. 1236

Oprostite!

Rabite mogoče kako odvajalno sredstvo?

Vzemite čokoladni bonbon »Arriba« ki je izorno odvajalno sredstvo, pripravljeno iz najboljše mlečne čokolade. Vsled svojega izbornega okusa ugaja

odraslim in otrokom.

Pozor na ime ARRIBA! — V rudočih zavittkih. — V vseh lekarnah po 50 cent.

BANCA ADRIATICA

Ustanovljena leta 1905.

Delniška glavnica Lit. 15.000.000.— popolnoma vplačana.
Glavni sedež: TRST, Via S. Nicolò 9 (Lastna palača).
Podružnice: ABBAZIA — FIUME — MILANO — ZARA.

Eskomptira trgovske menice. Daje predujme na blago, vrednostne papirje.

Jamči italijanske kredite v Jugoslaviji in jugoslovenske kredite v Italiji ter eskomptira tozadevne akcepte.

Otvorja akreditive za nakup blaga. Inkasira menice in račune. Kupuje in prodaja dinarje in druge valute. Izvršuje nakazila v dinarjih na vseh trgih Jugoslavije.
Sprejema vloge v Lirah in Dinarjih ter jih obrestuje najbolje po dogovoru. — Sprejema vloge na vložne knjižice ter jih obrestuje po 4% netto.

PODLISTEK

W. Collins:

BREZ IMENA (134)

Roman.

Kapitan Wragge se je samreč po dolgem pretehtavanju odločil, da spravi zadevo bliže križi. Njegov načrt je bil sprejet posamično upraviteljico in gospoda Vanstoneja ter napraviti na vsakega drugačen vtis. Zatorej mu je bil obisk gospe Lecount zelo dobrodošel. Sprejel jo je v družinski sobi zelo rezervirano, na kar ni bila pripravljena. Njegov vjudni smehljaj je nadomestil izraz neprodizne svečane resnobe.

»Predržniti sem se valiti se v vašo hišo, gospod«, je začela gospa Lecount, »da vam izrazim svoje in svojega gospoda sožalje. Ali gre na bolje?«

»Ne, milostiva,« je odgovoril Wragge kratko, »moja nečakinja ni nič boljša.«

»Imam nekaj izkušnje v bolniški potrebi, gospod Bygrave. Če bi mogla kakorkoli pomagati...«

»Hvala, gospa Lecount, ni potrebno, da bi zlorabili vašo dobroto.«

Temu določnemu odgovoru je sledila trenutna tišina. Upraviteljica je bila nekoliko zmedena. Kje je bila vlnudnost gospoda Bygraveja, kje njegova zgovornost? Ali jo je nameraval razdražiti? Teža namena ne bo dosegel!

»Ali sme vprašati, kakšna bolezen je to?« je nadaljevala. »Upam, da ne izvira iz našega izleta v Dunwich?«

»Zal mi je, da moram reči, da se je njen živčni napad pričel v vozu,« je odgovoril kapitan.

»Tako, tako!« je pomislila gospa Lecount, »niti si ne prizadeva, da bi mi prikriž resnico o bolezni. Ali smemje krátko?« Ali je živčna bolezen, gospod?« je dostavila glasno.

Kapitan je svečanostno pokimal.

»Tako da imate dve bolnici na živcih doma, gospod Bygrave?«

MIZARSKA POMOČNIK, spreten, se sprejma, P. P. Vergerio 232, mizar 1242

KRONE Lit. 1.92, goldinarji 5.15. Večje množine po ugodnih cenah. Via Ponders 6-I. 20

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Zdravnik na razpolago. Dobra postrežba. Govori slovensko. Tajnost zamčena. Slav. vec. Via Giulia 29. 968

KRANE, goldinarje plačam en centesimo več na objavljenih cenah. Urarna Portici Ponte Fabbra 1. 1244

Lepo posestvo

pri Mariboru ob železnici, obsegajoče okrog 40 oravov sveta, z enonadsrtno vilo (stanovanje na razpolago) pristanov, viničarjio, žganjevalnico itd. v polnem obratu se proda po zmerni cenl. — Pojasnila daje Vorsič naslednik, Maribor, Slomškov trg 16. (590)

Zlato, srebro, krone, platin, zobovje

kupuje

Zlatarna Albert Povh
Trst, Via Mazzini 46 (25)

JODOPARILLINA

ČISTI KRI

Vsem kar drugi kupijo, prodajo ali popravljajo, vas postreže vaša edina urarna in zlatarna Piazza Garibaldi št. 2/I
Telefon 3-29.

POVH ALOJZIJ

Zobozdravnik

dr. Lojz Kraigher

specialist za bolezni v ustih in na zobeh sprejema za vsa zobozdravniška in zobotehniška opravila v Gorici, na Travniku 20 (Piazza della Vittoria 20 od 9-12 in od 3-5. 27)